

**‘Onder de Voorschotense linden, kunt u op
de markt alles vinden.’**

Een visie op de weekmarkt in Voorschoten

Voorwoord

*In 2022 bedacht de Voorschotense Marja Soonius een treffende slogan voor onze Voorschotense weekmarkt: **'Onder de Voorschotense Linden, kunt u op de markt alles vinden.'** Een slogan waar alles in gedachte samenkomt. Omgeven door oude lindebomen en historische gebouwen, zoals het Ambachts- en Baljuwhuis, biedt de markt een plek waar de mensen niet alleen komen voor de wekelijkse boodschappen, maar ook voor de gezelligheid, om elkaar te ontmoeten en om te genieten van de historische sfeer van het centrum op één van de heerlijke terrassen. De weekmarkt zit in het DNA van ons dorp.*

Om de weekmarkt ook de komende decennia te kunnen behouden, met meerwaarde voor het dorp, is het nodig dat we onze marktvisie aanpassen aan de huidige tijd. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat het aanbod van de markt aantrekkelijk blijft en dat de markt complementair is aan horeca en winkelaanbod in het centrum? Hoe zorgen we ervoor dat de weekmarkt een sociale ontmoetingsplek blijft, maar juist ook nieuwe doelgroepen aantrekt. Met deze visie gaan we daarmee aan de slag.

Veel leesplezier,

Paul de Bruijn

Wethouder Economie

Managementsamenvatting

De vrijdagmarkt in de Voorstraat is al decennialang een vertrouwd onderdeel van het Voorschotense centrum. Toch is de maatschappelijke context waarin de markt opereert sterk veranderd. De marktvisie uit 2012 en de bijbehorende juridische kaders sluiten niet meer aan bij actuele regelgeving, consumentengedrag en economische trends. Deze nieuwe Marktvisie 2025–2030 biedt een actueel, integraal kader voor de doorontwikkeling van de markt in de komende jaren.

De visie beschouwt de markt niet alleen als een plek van handel, maar ook als sociaal ontmoetingspunt en drager van lokale identiteit. Het versterken van sfeer, beleving, inclusiviteit en samenwerking met horeca en winkels staat centraal. De kernwaarden lokaal, sociaal, duurzaam, gezellig, veilig en adaptief vormen hierbij het kompas. Daarbij wordt ingezet op een eigentijds marktaanbod met nadruk op vers, duurzaam en onderscheidend, terwijl de markt ook aantrekkelijk moet blijven voor ondernemers, onder andere via heldere branchering, ruimte voor starters en ondersteuning in promotie.

In vijf strategische pijlers (economisch aanbod, beleving, maatschappelijke verbinding, duurzaamheid en communicatie) wordt de visie uitgewerkt. Tegelijkertijd beschrijft de uitvoeringsagenda de noodzakelijke stappen, zoals aanpassing van de marktverordening, vernieuwing van het inrichtingsbesluit en de introductie van pilots rond beleving en maatschappelijke betrokkenheid.

Deze visie vraagt om bestuurlijke steun, actieve participatie van marktpartijen en flexibiliteit in uitvoering. De gemeente kiest voor een wendbare aanpak waarbij signalering, samenwerking en actualisering centraal staan. De markt is daarmee niet alleen een wekelijks terugkerend evenement, maar een levend instrument in het versterken van het centrum, de lokale economie en de sociale cohesie in Voorschoten.

Inhoud

Voorwoord	1
Managementsamenvatting.....	2
1. Inleiding	4
1.1. Aanleiding	4
1.2. Doel	4
1.3. Beleidsmatige inbedding.....	5
1.4. Participatie	5
1.5. Leeswijzer	5
2. Trends en ontwikkelingen	7
2.1. Economische ontwikkelingen	8
2.2. Sociale en maatschappelijke ontwikkelingen.....	8
2.3. Duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit.....	8
2.4. Digitalisering en innovatie	9
2.5. Orde en veiligheid	9
3. Visie.....	10
3.1. Toekomstbeeld	10
3.2. Marktfuncties	10
4. Strategische pijlers	12
4.1. Economische kracht en aanbod.....	12
4.2. Beleving en verblijfskwaliteit	12
4.3. Maatschappelijke verbinding	13
4.4. Duurzaamheid.....	13
4.5. Digitalisering en communicatie	14
4.6. Toezicht op orde en handhaving	14
5. Uitvoeringsagenda	16
5.1. Actietabel	16
5.2. Monitoring en bijstelling.....	17
6. Slotwoord en doorkijk.....	18
Geraadpleegde bronnen	19

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

De Voorschotense markt is een bekend en vertrouwd onderdeel van het dorpsleven. Al jarenlang vormt de vrijdagmarkt in de Voorstraat een plek van handel en sociaal contact. In de afgelopen jaren is er veel veranderd in consumentengedrag, regelgeving, duurzaamheidseisen én de rol van de markt binnen het centrum. De Marktvisie uit 2012 sluit daardoor niet langer aan bij de realiteit van vandaag.

De directe aanleiding voor het herzien van de marktvisie is dat de huidige visie en juridische kaders verouderd zijn. De Marktvisie 2012 is niet langer passend in de huidige tijdsgeschiedenis, waarbij de behoeften van de consument en de marktdynamiek gewijzigd zijn. Ook de Marktverordening 2012 is niet meer accuraat, aangezien regelgeving met betrekking tot het uitreiken van schaarse vergunningen (waaronder de vergunning voor een standplaats op de weekmarkt) is gewijzigd. Dit type vergunning mag niet meer voor onbepaalde duur worden uitgereikt, wat voorlopig nog wel het geval is in Voorschoten. Dit leidt tot vergunningsbesluiten die juridisch onder druk staan en maakt een wijziging van de marktverordening noodzakelijk. Verder bevat het Inrichtingsbesluit Warenmarkt 2012 een brancheringslijst die niet aansluit op de vraag en het aanbod op de markt. Zoals onderzoek van de Centrale Vereniging voor de Ambulante Handel (CVAH) uitwijst, heeft een verschuiving plaatsgevonden van textiel naar verse voeding, lifestyleproducten en beleving als trekker voor de markt. Daarmee vraagt de markt om een herpositionering die aansluit bij deze ontwikkelingen. In het inrichtingsbesluit wordt ook de marktstructuur vastgesteld. Omwille van ontwikkelingen in de fysieke omgeving sinds 2012 dient een herziening van deze structuur zich aan.

1.2. Doel

Met deze Marktvisie 2025–2030 wil Voorschoten richting geven aan de toekomst van de vrijdagmarkt in de Voorstraat. De visie beschrijft hoe de markt, naast een locatie voor consumenten om koopjes te vinden, kan worden gebruikt als instrument om het centrum levendig te houden en daarmee het sociaal karakter van het centrum te versterken. Ook wordt beschreven hoe economische voorspoed voor marktkooplieden kan worden gestimuleerd. Daarmee wordt de rol van aanbieder aantrekkelijker in een tijd waar familiebedrijfsoverdracht niet langer vanzelfsprekend is, zoals wordt ervaren door de marktkooplieden. Ook wordt in de visie gekeken hoe duurzaamheid kan worden ingezet voor versterking van de wekelijkse markt.

Met deze visie maken we een doorkijk naar de strategie om de markt aantrekkelijk te houden voor aanbieders en bezoekers. We kijken naar de mogelijkheden om de markt te laten voldoen aan de behoeften van zowel de huidige oudere bezoeker, alsook aan die van het jonger publiek. Zonder aanpassing van de visie dreigt de markt aan relevantie te verliezen, wat leidt tot een minder aantrekkelijk centrum, het verdwijnen van een middel voor sociale interactie en verzwakking van de lokale economie. De visie zet dus in op behoud, bestendiging en versterking.

Deze visie toont hoe Voorschoten de markt wil positioneren binnen de samenleving. Deze visie zal beleidsmatig worden vertaald via een nieuwe marktverordening en inrichtingsbesluit.

1.3. Beleidsmatige inbedding

De Marktvisie 2025-2030 staat niet op zichzelf, maar is nauw verweven met bredere beleidskaders van de gemeente Voorschoten. Zij geeft uitvoering aan de bredere gemeentelijke ambities, visies en plannen, en sluit inhoudelijk aan op relevante strategische doelen binnen de ruimtelijke, economische en maatschappelijke domeinen.

Zo is er een duidelijke samenhang met de Ontwikkelvisie Centrum Voorschoten, waarin wordt ingezet op een vitaal, aantrekkelijk en compact dorpscentrum met ruimte voor ontmoeting, verblijven en economische vernieuwing. De markt draagt hier direct aan bij als wekelijks ankerpunt van levendigheid en economische activiteit in de Voorstraat.

Ook de Omgevingsvisie Voorschoten 2040 herkent het belang van lokale kleinschaligheid, duurzaamheid, inclusieve openbare ruimte en maatschappelijke binding. De marktvisie operationaliseert deze uitgangspunten op lokaal niveau, met concrete acties voor duurzame inrichting, participatie en versterking van de sociale infrastructuur.

De visie sluit verder aan op de economische agenda, waarin wordt gepleit voor versterking van vitale winkelgebieden, samenwerking met ondernemers, innovatie en promotie van de lokale economie. De strategische pijlers in deze marktvisie geven hier concreet invulling aan.

Naast bovenstaande genoemde beleidsstukken, beoogt de Marktvisie 2025-2030 een uitwerking en aanvulling te zijn van het integraal beleid van de gemeente Voorschoten. Bijgevolg worden beleidsmakers ook opgeroepen om de uitgangspunten van deze visie mee te nemen in nieuw beleid.

1.4. Participatie

De Marktvisie 2025-2030 raakt aan verschillende gemeentelijke beleidsdomeinen. Om draagvlak te creëren bij interne stakeholders, werd deze visie voorgelegd en zijn opmerkingen erin verwerkt. Ook werd deze visie voorgelegd aan de externe stakeholders, te weten de marktmeester, marktcommissie, de centrumondernemers en de horecaondernemers in het centrum. De marktvisie heeft een directe dan wel indirecte impact op de activiteiten van deze betrokkenen, waardoor hun bijdragen van belang zijn in de totstandkoming van de beleidsstukken. Door de externe stakeholders werden er geen opmerkingen geformuleerd op de Marktvisie 2025-2030.

Het vaststellen van de juridische kaderstellende documenten, zoals beschreven in de uitvoeringsagenda, zal gebeuren in nauwe samenwerking met de belanghebbende interne en externe partijen.

1.5. Leeswijzer

Deze Marktvisie 2025-2030 beschrijft hoe de gemeente Voorschoten richting wil geven aan de toekomst van de vrijdagmarkt in de Voorstraat. De visie is bedoeld voor bestuurders, beleidsmedewerkers, marktpartijen en andere betrokkenen, en kan zowel integraal als per onderdeel worden geraadpleegd.

Het document opent in hoofdstuk 1 met een toelichting op de aanleiding voor deze actualisatie en plaatst de markt in haar bestuurlijke en maatschappelijke context. In hoofdstuk 2 worden de belangrijkste maatschappelijke, economische en ruimtelijke trends besproken die de marktontwikkeling beïnvloeden. Deze trends vormen de basis voor het toekomstbeeld zoals beschreven in hoofdstuk 3, waarin de gewenste rol en functies van de markt in 2030 uiteen worden gezet.

Hoofdstuk 4 vormt het hart van de visie en werkt dit toekomstbeeld uit aan de hand van vijf strategische pijlers: economische kracht en aanbod, beleving en verblijfskwaliteit, maatschappelijke verbinding, duurzaamheid, en digitalisering en communicatie.

Vervolgens vertaalt hoofdstuk 5 deze inhoudelijke koers naar een uitvoeringsagenda voor de periode 2025–2027, met aandacht voor fasering, acties en monitoring. Tot slot biedt hoofdstuk 6 een slotwoord met betrekking tot positionering, samenwerking en bestuurlijk belang.

Deze opbouw maakt het mogelijk om zowel snel inzicht te krijgen in de hoofdlijnen, als om per onderwerp de verdieping te vinden die nodig is voor uitvoering of besluitvorming.

2. Trends en ontwikkelingen

De markt staat niet op zichzelf: zij beweegt mee met brede maatschappelijke, economische en technologische veranderingen. In dit hoofdstuk worden de belangrijkste trends geschetst die de toekomst van de Voorschotense vrijdagmarkt beïnvloeden. Deze trends vormen de basis onder de strategische keuzes en ambities in de volgende hoofdstukken.

Ter ondersteuning van de visiebepaling en de strategische koers is hieronder een SWOT-analyse opgenomen. Deze analyse helpt bij het maken van keuzes en het prioriteren van maatregelen in de uitvoeringsagenda. De combinatie van een sterke positionering in het centrum, een loyale bezoekersgroep en kansen in duurzaamheid en digitalisering biedt volop perspectief, mits wordt ingespeeld op veranderende klantbehoeften en actuele marktdynamiek. De uitwerking hiervan is gebaseerd op onderzoek van de CVAH, Kamer van Koophandel, Rabobank en het SEO Economisch Onderzoek van het Ministerie van Economische Zaken. Ook worden bevindingen uit de Ontwikkelvisie Centrum en signalen van stakeholders meegenomen in deze analyse.

SWOT-analyse	
Sterktes	Zwaktes
Historische ligging in sfeervolle Voorstraat	Verouderde branchering (niet meer passend bij consument)
Loyale, oudere bezoekersgroep	Beperkte aantrekkingskracht op jongeren
Gevarieerd en kwalitatief aanbod food	Beperkte online zichtbaarheid
Markt is herkenbaar en ingebed in dorpscultuur	Kwaliteit en positionering non-food onvoldoende onderscheidend
Sociale ontmoetingsplek met veel goodwill	Gebrek aan data en structurele monitoring
Kansen	Bedreigingen
Stijgende vraag naar lokaal, vers en duurzaam	Vergrijzing van het vaste klantenbestand
Synergie met horeca en centrumwinkels	Toenemende online concurrentie (webshops, flitsbezorging)
Niche non-food (vintage, circulair, ambachtelijk) als onderscheidend	Onzekerheid over bezetting en kostendekkendheid
Promotie via social media en storytelling	Afnemend aanbod in traditionele non-foodsector
Markt als podium voor jonge ondernemers en maatschappelijke organisaties	Mogelijke spanningen met gevestigde detailhandel bij brancheoverlap
	Strijdigheid juridische kaders wegens gewijzigde regelgeving schaarse vergunningen
	Afstemming van verantwoordelijkheden in toezicht (marktmeester vs. andere partijen)

Afbeelding 1: SWOT-analyse

2.1. Economische ontwikkelingen

Het koopgedrag van consumenten is de afgelopen jaren fundamenteel veranderd. Meer dan de helft van de consumenten oriënteert zich online voordat zij overgaan tot aankoop, vooral voor kleding en schoenen. Dit heeft geleid tot afname in relevantie van textiel- en kledingkramen op de markt. Tegelijkertijd groeit de behoefte aan kwaliteit, scherpe prijzen en duurzame producten. Hier ligt een kans voor de markt: door in te zetten op een aanbod van versproducten, lokale producenten en een transparante keten kan zij zich blijven onderscheiden van supermarkten en online platforms.

Daarnaast speelt ook de sfeer op de markt een steeds belangrijkere rol. De markt wordt door veel consumenten niet alleen bezocht om aankopen te doen, maar ook als plek van ontmoeting en beleving. Het versterkte sociale karakter is daarmee een unieke eigenschap: consumenten zoeken de markt op om samen een koffie te drinken, iets te eten of simpelweg rond te lopen in een levendige omgeving. Kleinere activiteiten in de Voorstraat kunnen bijdragen aan een verlengd verblijf en een hogere aantrekkingskracht.

De markt kent wel een veranderende samenstelling aan ondernemers. Voor branches zoals textiel en non-food is het moeilijker geworden om rendabel te blijven. Slechts gespecialiseerde aanbieders met nicheproducten of hoogwaardige kwaliteit kunnen concurreren. De versmarkt, met groente, fruit, kaas, vis en brood, behoudt wel zijn aantrekkingskracht, mede dankzij het duurzaamheidsbewustzijn onder consumenten.

2.2. Sociale en maatschappelijke ontwikkelingen

De markt vervult een belangrijke sociale rol in Voorschoten. Als ontmoetingsplek draagt zij bij aan de levendigheid van het centrum en bevordert zij sociale cohesie. In de ideale situatie is er sprake van synergie met horeca en winkels. Zij profiteren van de extra bezoekersstroom die de wekelijkse markt aantrekt, en bezoekers van de gevestigde retailers en horeca maken een wandeling over de markt. Zo wordt de markt een plek waar jong en oud zich welkom voelt.

De behoefte aan ontmoeting op de markt groeit. Door het faciliteren van activiteiten, themadagen of samenwerking met verenigingen wordt het karakter van de markt versterkt. Dit vergroot niet alleen de aantrekkingskracht, maar stimuleert ook herhaalbezoek en klantentrouw.

Op dit moment bestaat de bezoekersgroep grotendeels uit oudere, loyale Voorschotenaren. Deze groep is cruciaal voor de markt, maar er is ook een duidelijke noodzaak om jongere doelgroepen aan te trekken. Dit vraagt om vernieuwing in het aanbod, in de sfeer en in de marketing, zodanig dat het aansluit bij een nieuwe generatie marktbezoekers zonder de huidige kern te verliezen.

2.3. Duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit

Duurzaamheid is een steeds belangrijker aankoopmotief. De Voorschotense markt heeft kansen om hier sterker op in te zetten. Producten uit de korte keten, seizoensgebonden aanbod, minder verpakkingsmateriaal en afvalscheiding zijn onderwerpen die passen bij de tijdgeest én bijdragen aan het imago van de markt als 'verantwoord alternatief'.

We bekijken of de markt op ruimtelijk vlak moet worden vernieuwd. Zo kan bijvoorbeeld een logische routing met vrije zichtlijnen en strategische plekken om stil te staan bezoek verlengen en de markt versterken. Synergie met de horeca moet ruimtelijk worden ondersteund, bijvoorbeeld door een slimme indeling van de kramen rondom terrassen. Daarnaast moet de markt goed toegankelijk zijn voor voetgangers en gevrijwaard blijven van fietsverkeer tijdens openingstijden. Inspelen op het historische karakter van de Voorstraat biedt mogelijkheden om de belevingswaarde te vergroten.

Deze onderdelen worden in samenspraak met de verschillende beleidsdomeinen uitgewerkt, en zullen worden bestendigd in het Inrichtingsbesluit.

2.4. Digitalisering en innovatie

Hoewel de markt een vaste plek heeft op de gemeentelijke website en op 'Vaker in Voorschoten', is de online zichtbaarheid beperkt. Er is een beperkte aanwezigheid op social media, er is geen eenvoudige landingspagina en digitale vindbaarheid is klein. In een tijd waarin consumenten zich vooral digitaal oriënteren, biedt dit kansen. Een gerichte aanwezigheid op sociale media, gecombineerd met promotie van speciale activiteiten, kan bijdragen aan een breder en jonger publiek.

Er is behoefte aan verdere digitalisering, bijvoorbeeld via een digitaal platform of marktpagina waarop standhouders hun aanbod kunnen tonen, bezoekers informatie kunnen vinden over aanbiedingen of evenementen, en waar promotiecampagnes kunnen worden gebundeld.

2.5. Orde en veiligheid

Orde en veiligheid vormen essentiële voorwaarden voor een aantrekkelijke en goed bezochte markt. Ze beïnvloeden zowel het daadwerkelijke veiligheidsniveau alsook de beleving en het gevoel van vertrouwen dat bezoekers hebben. Voor de Voorschotense markt betekent dit dat er aandacht moet zijn voor zowel de praktische als de sociale aspecten van veiligheid. Zo moet enerzijds de inrichting van markt voorzien in veilige looproutes en een schone en opgeruimde marktomgeving wat het overzicht en de toegankelijkheid bevordert. Anderzijds moeten er duidelijke regels zijn voor publiek en marktkoopliden, zodat bezoekers zich welkom en veilig voelen.

De marktmeester vervult een toezichthoudende rol op de markt en ziet toe op de naleving van het marktreglement en de ordelijke opstelling van kramen. Vanuit deze rol onderhoudt de marktmeester contact met verschillende gemeentelijke collega's, zoals de afvalcoach en de vergunningverlener, en schakelt waar nodig met hulpdiensten of politie bij incidenten. Door zichtbaar toezicht en goede samenwerking tussen betrokken partijen wordt bijgedragen aan een veilige, toegankelijke en prettige marktomgeving waar bezoekers en ondernemers zich op hun gemak voelen.

3. Visie

3.1. Toekomstbeeld

De markt als kloppend hart van het centrum

In 2030 is de Voorschotense vrijdagmarkt een levendig, sociaal en onderscheidend middelpunt van het centrum. Elke vrijdag ademt de Voorstraat een gezellige en open sfeer waarin inwoners, ondernemers en bezoekers samenkomen. De markt vormt een belangrijk anker in het dagelijkse leven van Voorschotenaren en is daarnaast aantrekkelijk voor bezoekers van buiten het dorp.

De markt is rijk aan beleving: bezoekers wandelen tussen gevarieerde kramen met versproducten, ambachtelijke waren, duurzame artikelen en unieke vondsten. Ze drinken een koffie, staan stil bij een productdemonstratie of genieten van een lokaal gerecht. De gezellige drukte, het informele karakter en de zichtbare geschiedenis van de Voorstraat maken een bezoek aan de markt tot een wekelijkse beleving. De markt is een plek waar jong en oud zich welkom voelt, waar generaties elkaar ontmoeten en waar nieuwe herinneringen worden gemaakt.

Het aanbod is gevarieerd en sluit aan op de behoeften van een brede doelgroep. Denk aan verse vis, kaas, fruit en brood; maar ook ambachtelijke producten, vintage artikelen en lifestyle-items. De branche-invulling is complementair aan het lokale winkelaanbod en sluit aan op de voorkeuren van de moderne consument: duurzaam, lokaal, betaalbaar en van kwaliteit.

De markt versterkt het totale centrumaanbod. Bezoekers combineren hun marktbezoek met een lunch op het terras, een wandeling langs monumentale panden of een boodschap bij een lokale winkel. Door de goede samenwerking met horeca en retail ontstaat een natuurlijk samenspel van handel, beleving en ontmoeting.

3.2. Marktfuncties

De Voorschotense markt vervult in 2030 een meervoudige functie, waarin sociaal-maatschappelijke, economische, toeristische en leefbaarheidsdoelstellingen elkaar versterken. Deze functies zijn niet losstaand, maar vloeien op natuurlijke wijze in elkaar over en maken de markt tot een dynamisch knooppunt in het centrum.

Sociaal-maatschappelijk

De markt is een laagdrempelige en toegankelijke plek waar mensen elkaar ontmoeten. Juist in een tijd van individualisering en digitalisering biedt de markt een fysiek en informeel podium voor contact tussen generaties, culturen en buurten. De aanwezigheid van vertrouwde gezichten, het informele karakter en het ritme van de weekmarktdag dragen bij aan sociale cohesie.

Economisch

De markt fungeert als belangrijke inkomstenbron voor ondernemers en marktlieden. Door een goede afstemming van de branchering en borging van de complementariteit met de lokale winkel- en horecastructuur, kan een versterkend effect ontstaan voor markt en lokale handel. Daarnaast blijft de markt een uitstekende plek voor bezoekers voor het vinden van goedkope producten.

Toeristisch

De markt biedt een onderscheidende bestemming voor bezoekers uit de regio. In tegenstelling tot grootschalige of anonieme markten in grotere steden, biedt Voorschoten een compacte, sfeervolle en karakteristieke markt midden in een historisch centrum. De combinatie van monumentale panden, authentieke producten, cultuurhistorie en gastvrije horeca vormt een aantrekkelijk geheel. De markt sluit daarmee naadloos aan op toeristische dagrecreatie, evenementen en weekendbezoek aan de regio.

Leefbaarheid

De markt draagt bij aan de beleving en vitaliteit van het centrumgebied. Er wordt verder gebouwd op het huidige succes van de markt, waarbij de Voorstraat verandert in een levendige, goedbezochte openbare ruimte waarin sfeer en ontmoeting centraal staan. De aanwezigheid van horeca, terrassen en gedoseerde drukte verhoogt de verblijfskwaliteit en draagt bij aan een positieve beleving van het dorpshart. Door aandacht te besteden aan routing, toegankelijkheid, rustplekken en het verminderen van verkeersdruk tijdens markturen, wordt actief bijgedragen aan een prettige en veilige omgeving.

Om deze meervoudige functies succesvol te vervullen, is een onderscheidend marktprofiel onmisbaar. De Voorschotense markt kiest bewust niet voor schaalvergroting, maar wel voor kwaliteit, gastvrijheid en een aanbod dat aansluit bij de behoeften van de hedendaagse consument. Authentieke producten, persoonlijke verhalen, duurzame keuzes en een hoge mate van sfeer vormen samen het unieke profiel. Daarmee behoudt de markt haar bestaande trouwe bezoekers en weet zij ook nieuwe doelgroepen aan te spreken, zoals jonge gezinnen, toeristen en regiobezoekers.

4. Strategische pijlers

De toekomst van de Voorschotense markt wordt vormgegeven langs zes strategische pijlers. Deze ontwikkelrichtingen vertalen de visie uit hoofdstuk 3 naar concrete keuzen op het gebied van aanbod, inrichting, verbinding, duurzaamheid, communicatie en toezicht.

4.1. Economische kracht en aanbod

De Voorschotense markt voorziet in een aanbod dat tegemoetkomt aan de wensen en behoeftes van de bezoekers, en biedt de mogelijkheid voor de marktkramers om een succesvolle onderneming te leiden.

We behouden en versterken de economische vitaliteit van de markt. Dit doen we door in te zetten op een marktaanbod dat overeenstemt met de huidige consumentenbehoeften. Daarnaast zal de markt ook fungeren als springplank of proeftuin voor starters of innovatieve ondernemers. We streven naar een bezettingsgraad van 90% van de markt in 2030. Ook werken we toe naar minimaal 5 startende ondernemers per jaar die gebruik maken van de wisselstandplaats.

Dit doen we concreet door:

- het actualiseren van de brancheringslijst op basis van veranderende consumentenbehoeften;
- het leggen van accent op gezonde en duurzame foodproducten, in combinatie met onderscheidende niche non-food (ambachtelijk, circulair en uniek in karakter)
- de introductie van wisselstandplaatsen en tijdelijke themakramen ter bevordering van ondernemerschap en innovatie;
- een actieve afstemming met het winkelaanbod in de Voorstraat, gericht op synergie en complementariteit.

4.2. Beleving en verblijfskwaliteit

De Voorschotense markt is niet enkel een plek om te kopen; het is een plek waar mensen bewust heen gaan om te ontmoeten, om te genieten, om de gezellige drukte op te zoeken.

We zetten in op een nog betere sfeerbeleving op de wekelijkse markt en op een verhoging van de verblijfskwaliteit. Bezoekers worden gestimuleerd om de markt te bezoeken en er te verblijven. In samenwerking met de marktkramers werken we aan een schone omgeving, tijdens en na afloop van de markt. In 2030 willen we dat minstens 80% van de bezoekers in een enquête aangeeft de sfeer en beleving van de markt als positief te ervaren.

Dit doen we concreet door:

- het verbeteren van de routing, opstelling, voorzieningen en een schone markt;
- de structurele inzet op activiteiten die beleving vergroten (proeverijen, kookdemonstraties, themadagen);
- afstemming met horeca en detailhandel in het centrum;

- het profileren van de markt als onderdeel van de centrumfunctie en als katalysator voor combinatiebezoeken;

4.3. Maatschappelijke verbinding

Op de Voorschotense markt kom je voor de gezelligheid en de verse producten, maar word je wijzer gemaakt in wat er speelt in de prachtige gemeente. Je komt voor je boodschap, je vertrekt met een boodschap.

We vergroten de maatschappelijke functie van de markt. We bieden de mogelijkheid voor tentoonstelling van lokale initiatieven en activiteiten. Daarnaast stimuleren we inclusiviteit en plaatsen we de markt als levendig knooppunt centraal in de samenleving. Vanaf 2027 willen we dat minimaal 1 plek beschikbaar wordt gesteld voor maatschappelijke initiatieven of startende organisaties. Jaarlijks nemen minimaal 10 lokale organisaties deel aan de markt.

Dit doen we concreet door:

- het faciliteren van maatschappelijke partners (verenigingen, scholen, bewonersinitiatieven) door middel van een terugkerend concept zoals Voorschotens Extra's;
- het actief bevorderen van inclusiviteit: de markt is laagdrempelig, toegankelijk en uitnodigend voor alle doelgroepen;
- diversificatie van aanbod en activiteiten, met ruimte voor culturele en sociale bijdrage;
- het versterken van de rol van de markt als ontmoetingsplek met maatschappelijke meerwaarde.

4.4. Duurzaamheid

Door te winkelen bij de Voorschotense markt verzekert u zich niet slechts van de beste kwaliteit, u draagt ook nog eens bij aan de lokale voorspoed én een beter milieu.

We werken aan een duurzame markt. We stimuleren duurzame productie bij de aanbieders, bieden ruimte aan circulariteit op de markt en zetten bezoekers aan tot het maken van duurzame keuzes. In 2030 heeft minimaal de helft van de ondernemers structurele maatregelen ingevoerd voor verduurzaming van hun standplaats. Daarnaast wordt jaarlijks minimaal 1 circulair of duurzaamheidsinitiatief zichtbaar gepresenteerd (bijvoorbeeld een reparatiedag of tweedehandsplein).

Dit doen we concreet door:

- het stimuleren en faciliteren van ondernemers bij het verminderen van verpakking, afvalscheiding en verduurzaming van verkoopwagens;
- het bieden van structurele aandacht voor circulaire concepten (hergebruik, reparatie, tweedehands en duurzame productinnovaties);
- het integreren van duurzaamheid als herkenbaar thema in de profilering en communicatie van de markt;
- het realiseren van een markt die bijdraagt aan de gemeentelijke en landelijke duurzaamheidsdoelstellingen en maatschappelijke bewustwording.

4.5. Digitalisering en communicatie

De Voorschotense markt: een bekend begrip bij de oudere bezoeker, een ontdekking bij de jongere.

We verhogen de zichtbaarheid en vindbaarheid van de markt door het innemen van een betere digitale positie. We breiden de communicatiekanalen uit om aan te sluiten bij de jongere doelgroepen. We zorgen voor een sterke communicatieaanpak samen met partners om de markt op de kaart te zetten. In 2026 is er een digitaal marktplatform actief met ondernemersprofielen, aanbod en verdere informatie over de markt. Ook wordt vanaf 2026 de markt actief gepromoot via sociale mediakanalen.

Dit doen we concreet door:

- het uitbouwen van 'Vaker in Voorschoten' tot digitaal platform met praktische informatie, ondernemersprofielen, verhalen en een evenementenagenda;
- het actief inzetten van sociale media voor promotie en doelgroepgerichte communicatie;
- het samenwerken met lokale partners in gezamenlijke campagnes, gericht op vergroting van bereik en herkenbaarheid;
- het positioneren van de markt als eigentijds onderdeel van het centrum met een duidelijk digitaal profiel.

4.6. Toezicht op orde en handhaving

Toezicht op de orde en structuur op de Voorschotense markt draagt bij aan de positieve beleving en het veiligheidsgevoel van kooplieden en bezoekers.

Toezicht op naleving van de regels, orde en veiligheid vormt een belangrijk onderdeel van de dagelijkse uitvoering. De marktmeester vervult hierin een centrale toezichthoudende rol en is als eerste aanspreekpunt aanwezig op de markt. Hij of zij ziet toe op de naleving van het marktreglement, de juiste toepassing van het inrichtingsbesluit en de ordelijke opstelling van de kramen. Daarmee wordt de dagelijkse structuur, toegankelijkheid en veiligheid op het marktterrein van opening tot sluiting geborgd.

De marktmeester beschikt over toezichthoudende bevoegdheden en kan direct optreden bij overtredingen binnen het marktgebied. Afhankelijk van de aard van de constatering kan de marktmeester hierbij samenwerken met andere betrokkenen, zoals de afvalcoach of de vergunningverlener. Wanneer sprake is van bestuursrechtelijke overtredingen, kan afstemming plaatsvinden met juridische zaken of de boa's. In situatie waarin de openbare orde of veiligheid in het geding is, zoals bij incidenten of calamiteiten, wordt de politie ingeschakeld. Zo ontstaat een helder en effectief samenspel tussen alle betrokken partijen, gericht op een goed functionerende, veilige en gastvrije markt.

Dit doen we concreet door:

- de marktmeester te positioneren als eerste aanspreekpunt en toezichthouder op naleving van marktbepalingen;

- duidelijke communicatielijnen en afstemmingsmomenten te borgen tussen marktmeester, toezichthouders en handhaving;
- samenwerking met betrokken collega's, zoals de afvalcoach, vergunningverlener en hulpdiensten, te versterken waar nodig.

5. Uitvoeringsagenda

Het realiseren van de toekomstvisie voor de Voorschotense vrijdagmarkt vraagt om gerichte actie en stapsgewijze uitvoering. In dit hoofdstuk is opgenomen welke maatregelen noodzakelijk zijn, op welke termijn deze worden genomen en welke partijen hierbij betrokken zijn. De uitvoeringsagenda bestrijkt concrete acties in de periode 2025–2027 en is dynamisch: nieuwe inzichten of signalen uit de praktijk kunnen aanleiding zijn tot bijstelling. Vanaf 2027 wordt een systeem van periodieke evaluatie ingericht.

De prioriteiten liggen in eerste instantie bij het actualiseren van de juridische kaders (verordening, reglement, marktgelden) en het herijken van het marktprofiel via een nieuw inrichtingsbesluit. Op korte termijn wordt ook gewerkt aan de vorming van de rolopvatting van de marktmeester als spilfiguur tussen beleid, uitvoering en praktijk. In de tussentijd wordt geëxperimenteerd met nieuwe initiatieven zoals themapleinen, standwerkersplaatsen voor maatschappelijke organisaties, en het versterken van de marktbeleving via optredens of street performances. Hierbij is het belangrijk om de inwoners aan de Voorstraat te betrekken om eventuele overlast te beperken. Tegelijkertijd wordt gewerkt aan een structureel overlegmodel.

De actietabel biedt een overzicht van de acties die moeten worden genomen om de visie te verwezenlijken, maar het is aangewezen om voor elk van de acties een projectvoortgangsrapportage op te stellen. Zo wordt de voortgang duidelijk weergegeven, en kunnen eventuele obstakels sneller worden geïdentificeerd en opgelost. De rapportage geeft inzicht in de status van de actie.

5.1. Actietabel

Jaar	Actie	Toelichting
2025	Oplevering geactualiseerde Marktvisie	Strategisch kader voor marktontwikkeling 2025–2030
2026 (Q1-Q2)	Opstellen nieuwe verordening, marktreglement en inrichtingsbesluit	Juridisch up-to-date en in lijn met Europese regelgeving
2026 (Q1)	Optimaliseren positionering marktmeester	Naar een actieve rol in toezicht, gastheerschap en signalering
2026 (Q1-Q2)	Formuleren nieuwe procedure vergunningverlening	Heldere spelregels t.b.v. transparantie en rechtszekerheid
2026	Evaluatie marktgeldenverordening (kostendekkendheid)	Herijking tariefstructuur t.b.v. gezonde exploitatie
2026	Start overlegstructuur (intern & extern)	Interne werkgroep + overleg met marktcommissie en marktmeester
2026	Ontwikkeling promotie- en communicatieplan	Voor inzet social media, website, lokale pers en evenementen
2027	Start pilots: themapleinen, standwerkersplaats voor maatschappelijke organisaties, startersplek	Vergroting beleving, maatschappelijke verbinding en ondernemerschap
2027	Evaluatie en herinrichting ruimtelijke opstelling	Eventueel aangepaste plattegrond in Inrichtingsbesluit
Jaarlijks	Evaluatie marktbeleid en signaleringsstructuur	Op basis van vaste criteria en signalen uit de praktijk

5.2. Monitoring en bijstelling

De uitvoering van de marktvisie wordt jaarlijks geëvalueerd. Dit gebeurt op basis van structurele signalering door de marktmeester, feedback uit de marktcommissie en gegevens vanuit betrokken gemeentelijke afdelingen. Indien nodig kan tussentijds worden bijgestuurd.

Belangrijke indicatoren voor monitoring zijn:

- Aantal bezoekers (eventueel op basis van metingen of schattingen);
- Tevredenheid van marktkoopliden (enquête of interviews);
- Bezettingsgraad van de markt (aantal lege plekken);
- Economische vitaliteit (omzetontwikkeling, wachttijden voor standplaatsen);
- Deelname aan Voorschotens Extra's;
- Aantal meldingen of incidenten op gebied van veiligheid of toegankelijkheid;
- Effectiviteit promotie (online bereik, zichtbaarheid in de gemeente).

Naast de meetbare criteria die hierboven worden genoemd, is het ook belangrijk om een zachte monitoring te uit voeren. Zo is het belangrijk om de stem van de belanghebbenden te blijven horen, te weten wat de algemene tendens van reacties op social media en evenementen is, in welke mate er aandacht wordt geschonken in lokale media en wat de bezoekerservaringen zeggen. Deze zaken zijn minder duidelijk meetbaar, maar geven aan wat het sentiment is bij de wekelijkse markt.

6. Slotwoord en doorkijk

Met deze Marktvisie 2025–2030 kiest de gemeente Voorschoten bewust voor een toekomstbestendige rol van de vrijdagmarkt in het centrum. De visie geeft richting, verbindt en maakt duidelijk dat Voorschoten de kracht van de markt erkent als ontmoetingsplek, economisch instrument en drager van lokale identiteit.

De gemeente positioneert zich hiermee als een **verbindende en toekomstgerichte** overheid. Een markt die mensen samenbrengt, midden in een vitaal dorpshart waar winkeliers, horeca en marktkoopliden elkaar versterken. Een gemeente die oog heeft voor maatschappelijke trends, duurzaam consumentengedrag en de veranderende rol van openbare ruimte. Deze visie laat zien dat Voorschoten wil meebewegen met de tijd, zonder het lokale karakter te verliezen.

De uitvoering van deze visie gebeurt nadrukkelijk **samen met de markt**. Participatie en signalering vormen de ruggengraat van het uitvoeringsproces. De marktmeester vervult hierin een sleutelrol: als schakel tussen gemeente en marktpraktijk, als luisterend oor en als signalerende kracht. De marktcommissie draagt bij als structureel overlegorgaan en denkt mee over branchering, beleving en inrichting. Ook bewoners en bezoekers worden betrokken via ondervragingen of feedbackmomenten.

De gemeenteraad en het college spelen een belangrijke rol in de borging en doorontwikkeling van deze visie. Bestuurlijke steun is noodzakelijk om de visie te laten slagen. Daarbij is het belangrijk om te erkennen dat deze visie **geen eindproduct** is, maar een **voortdurende ontwikkeling** die moet worden gevoed door data, signalen en de behoeften van de consument. Marktontwikkeling vraagt flexibiliteit, realiteitszin en de bereidheid om ruimte te geven aan ondernemers, nieuwe initiatieven en maatschappelijke inbedding.

De markt kan bovendien een krachtig kanaal zijn voor lokale communicatie en innovatie. Denk aan educatie over duurzaamheid, maatschappelijke bewustwording, en het bieden van een podium voor startende ondernemers en verenigingen. Daarmee wordt de markt meer dan een verkoopplek: het wordt een drager van lokale waarden en ontwikkeling.

Geraadpleegde bronnen

Retailtrends.nl. (2018). *Non-food verdwijnt van de markt*. <https://retailtrends.nl/news/52011/non-food-verdwijnt-van-de-markt>

DTNP. (2018). *Proeven en ontmoeten: De kracht van ambulante handel*. <https://www.dtnp.nl/project/proeven-en-ontmoeten-de-kracht-van-de-ambulante-handel/>

CVAH. (2019). *Markt op maat 2019*. <https://cvah.nl/wp-content/uploads/2025/03/CVAH-Markt-op-Maat-2019.pdf>

Rabobank. (2021). *Trends en ontwikkelingen voedingsindustrie*. <https://www.rabobank.nl/kennis/s011086915-trends-en-ontwikkelingen-voedingsindustrie>

KVK Regiodata. (2022). *De markt nog steeds van alle markten thuis?* <https://regiodata.kvk.nl/news/De-markt-nog-steeds-van-alle-markten-thuis---/78>

Retailtrends.nl. (2024). *Wat een sterke warenmarkt doet met de binnenstad*. <https://retailtrends.nl/news/72811/wat-een-sterke-warenmarkt-doet-met-de-binnenstad>

SEO. (2025). *Terugverdientijd in de ambulante handel: een update van het SEO-rapport uit 2021*. <https://open.overheid.nl/documenten/c42193ca-75fd-4111-84fc-a0701c3c10bb/file>

Morgan Green. (2025). *Foodmerken opgelet: dit verwachten consumenten in 2025*. <https://www.morgangreen.nl/blog/54/foodmerken-opgelet-dit-verwachten-consumenten-in-2025>

Gemeente Voorschoten. (2023). *Ontwikkelvisie Centrum*.